

- عنوان و نام پدیدآور: اسرائیلیات، تخریب‌ها و تحریف‌های یهود/سیف‌الله مدبر.
- مشخصات نشر: قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی (ع)، ۱۳۹۳.
- شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۹۵-۸۲۴-۶
- فروست: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی (ع).
- فروست اصل: معاونت پژوهش؛ ۷۴۳.
- فروست ترجمه: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی (ع) ۷/پ ۱۳۹۳/۲۷
- یادداشت: معاونت پژوهش ۴
- موضوع: کتابخانه .
- رده بندی دیویی: اسرائیلیات
- رده بندی کنگره: ۲۱۷/۱
- سرشناسه: ۱۳۹۳ الف ۵۸۱، BP۹۱۸
- شناسه افزوده: مدبر چهاربرجی، سیف‌الله، ۱۳۴۶ -
- وضعیت فهرست نویسی: فیفا
- شماره کتابشناسی ملی: ۳۴۷۹۰۰۹
- جامعه المصطفی العالمیه
- مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی (ع)

اسرائیلیات، تخریب‌ها و تحریف‌های یهود

سیف‌الله مدبر چهارم

مرکز بین‌المللی
ترجمه و نشر المصطفی

اسرائیلیات، تخریب‌ها و تحریف‌های یهود

مؤلف: سیف‌الله مدیر چهاربرجی

چاپ اول: ۱۳۹۳ ش / ۱۴۳۵ ق

ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

● چاپ: نارنجستان ● قیمت: ۲۳۰۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۳۰۰

مراکز فروش:

- قم، چهارراه شهدا، خیابان امام خمینی (حجتیه)، نبش کوچه ۱۸، تلفکس: ۰۲۵-۳۷۸۳۹۳۰۵۹
- قم، بلوار محمدامین، سه‌راه رازی، تلفن: ۰۲۵-۳۲۱۳۳۱۰۶ - فکس: ۰۲۵-۳۲۱۳۳۱۴۶
- تهران، خیابان انقلاب، بین خیابان وصال شیرازی - قدس، نبش کوچه اسکو، پلاک ۱۰۰۳، تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۷۸۹۲۰
- مشهد، خیابان امام رضا (ع)، خیابان دانش، نبش بین دانش ۱۵ و ۱۷، تلفن: ۰۵۱۱-۸۵۴۳۰۵۹

pub.miu.ac.ir miup@pub.miu.ac.ir

با سپاس از دست‌اندرکارانی که ما را در تولید این اثر یاری رساندند.

● مدیر انتشارات: محمدسعید پناهی	● ناظر گرافیک: مسعود مهدوی	● صفحه‌آرایی: محمد خسرویگی
● معاونت تولید: تورج روحانی	● ناظر چاپ: نعمت‌الله یزدانی	● آماده‌سازی: محمد خسرویگی
● ناظر تولید: جعفر قاسمی ابهری		
● ناظر فنی: محمدباقر شکری		

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی فرا روی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که همه به نوعی بر حاشیه از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پای‌بندی به دین و سنت در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش‌برانگیز می‌نماید. از این‌رو مطالعات و پژوهش‌های به‌روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و عموم رسالت‌اندیشه‌های ناب، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت تمامی بنیان‌گذاران این شجره طیبه، به‌ویژه ممارزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی) می‌باشد.

«جامعه المصطفیٰ ﷺ العالمیه» برای تحقق این رسالت خطیر و در مسیر نشر معارف ناب محمدی ﷺ «مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفیٰ ﷺ» را تأسیس کرده است. اثر حاضر با عنوان اسرائیلیات، تخریب‌ها و تحریف‌های یهود حاصل پژوهش فاضل گرامی جناب آقای سیف‌الله مدبر چهاربرجی، کوششی است در به ثمر رساندن گوشه‌ای از این اهداف متعالی.

در پایان لازم می‌دانیم تلاش همه عزیزانی را که در نشر این کتاب سهمی داشته‌اند، سپاس‌گزارده، ارباب فضل و معرفت را به یاری بخوانیم تا ما را از دیدگاه‌های سازنده خویش بهره‌مند سازند.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفیٰ ﷺ

فهرست

مقدمه	۱۵
فصل اول: مبادی اسرائیلیات	
دبیچه	۱۹
گفتار اول: مفاهیم و اقسام	۲۵
۱. «اسرائیلیات» در لغت	۲۵
۲. «اسرائیلیات» در اصطلاح	۲۸
الف) «اسرائیلیات» به معنای خاص	۲۸
ب) «اسرائیلیات» به معنای عام	۲۹
ج) «اسرائیلیات» به معنای اوسع	۲۹
۳. منابع یهود و نصارا	۲۹
الف) عهد عتیق	۲۹
ب) عهد جدید	۳۲
ج) تلمود	۳۳
۴. نقش اسرائیلیات در تفسیر	۴۰
الف) اقسام اسرائیلیات	۴۳
ب) تقسیم موضوعی اسرائیلیات	۴۶
گفتار دوم: معیارهای تشخیص اسرائیلیات	۵۱
۱. عدم مخالفت حدیث با قرآن	۵۲
الف) ادله قرآنی عرضه روایات بر قرآن	۵۲
ب) ادله روایی عرضه روایات بر قرآن	۵۳
۲. عدم مخالفت حدیث با سنت قطعی	۵۸
الف) ادله حجیت سنت پیامبر اکرم ﷺ و ائمه معصومان علیهم السلام	۵۸

- ب) ادله لزوم عرضه احادیث بر سنت پیامبر اکرم (ص) ۵۹
۳. عدم مخالفت حدیث با عقل سلیم ۶۲
- عقل در لغت ۶۲
- جایگاه و اعتبار عقل در آیات ۶۴
- جایگاه عقل در روایات ۶۵
- قلمرو عقل در شناخت حقایق و جمع بین روایات ۶۸
- مراد از عقل معیار و نظریات پیرامون آن ۶۹
- رای اشاعره ۶۹
- رای اخباریان ۷۰
- نمونه‌ای از روایات ناسازگار با عقل سلیم ۷۰
۴. عدم مخالفت حدیث با تاریخ صحیح ۷۲
۵. عدم رکاکت روایت ۷۶
- الف) معیار در رکاکت ۷۷
- ب) ادله قرآنی و روایی عدم رکاکت معنوی احادیث ۷۸
- نمونه‌ای از احادیث رکیک ۷۹
۶. عدم مخالفت حدیث با حسن و مشاهد و قطعیات علمی ۸۲
- الف) ادله قرآنی و روایی اعتبار این معیار ۸۲
- ب) نظریات برخی محققان درباره معیار حسن ۸۴
- گفتار سوم: عوامل و افراد مؤثر در نشر اسرائیلیات ۸۹
۱. عوامل مؤثر در گسترش فرهنگ اسرائیلی ۸۹
- الف) جلوگیری از کتابت احادیث نبوی (ص) ۸۹
- ب) ضعف علمی و فرهنگی اعراب ۹۸
- ج) حضور داستان‌پردازان، در جامعه مسلمانان ۱۰۰
- د) خلاصه‌گویی قرآن و تفصیل کتاب‌های پیشین در نقل قصص ۱۰۲
- ه) به سلطنت رسیدن معاویه ۱۰۳
۲. افراد مؤثر در گسترش اسرائیلیات ۱۰۷
- الف) کعب الاحبار ۱۰۷
- آثار کعب الاحبار ۱۰۸
- ب) عبدالله بن سلام ۱۰۹
- ج) عیید بن شریه جرهمی ۱۱۰
- د) وهب بن منبه ۱۱۰
- ه) ابن جریج (ابراهیم بن جریج الرهاوی) ۱۱۱
- و) مقاتل بن سلیمان الازدی الخراسانی - البلخی المفسر، ابوالحسن ۱۱۲
- ز) عبدالله بن عمرو بن العاص ۱۱۴

۱۱۴	ح) ابوهریره
۱۱۵	ط) تمیم بن اوس الداری
۱۱۶	ی) سیف بن عمر التمیمی البرجمی (الضبیّ الاسدیّ الاسعدیّ الکوفی)
۱۱۷	ک) سلیمان نخعی
۱۱۷	ل) عبدالکریم بن ابی العوجاء
۱۱۷	م) عبدالغیث حنبلی
۱۱۷	ن) علی بن صالح بنای الانماط
۱۱۸	س) مأمون بن احمد السلمی
۱۱۸	ع) محمد بن السائب بن بشیر ابوالنصر الکلبی التناچه المفسر الاخباری
۱۱۸	ق) محمد بن سعید دمشقی
۱۱۹	ر) سیره بن عبد ربه الفارسی ثم البصری التراس الاکال
۱۱۹	ش) احمد بن عبدالله جویباری شیبانی «ابوعلی»
۱۱۹	ت) احمد بن محمد بن عمرو المروزی ابویشر الکندی
۱۲۰	ث) محمد بن مسلم زهری
۱۲۳	گفتار چهارم: تاریخچه اسرائیلیات
۱۲۸	۱. چگونگی و علل کلی پیدایش اسرائیلیات
۱۳۴	۲. نقش یهود در ترویج اسرائیلیات

فصل دوم: اسرائیلیات در عقاید

۱۳۹	گفتار اول: اسرائیلیات در مبدأشناسی (توحید)
۱۳۹	۱. رؤیت خدا
۱۴۴	الف) ادله قرآنی بر محال بودن رؤیت خدا
۱۴۵	ب) ادله حدیثی بر نفی رؤیت خدا
۱۴۷	۲. خنده خدا
۱۵۰	۳. صورت خدا
۱۵۲	۴. دست خدا
۱۵۳	۵. انگشت خدا
۱۵۴	۶. پای خدا
۱۵۵	۷. مکان خدا
۱۵۶	۸. خدا در مقابل نمازگزار
۱۵۷	۹. خدا در عرش
۱۵۸	۱۰. خدا در میان ابر
۱۶۱	گفتار دوم: اسرائیلیات در راهنماشناسی (نبوت)
۱۶۱	۱. برتری و شایستگی

۱۶۳	۲. عصمت
۱۶۶	۳. اسرائیلیات درباره پیامبران
۱۶۶	الف) اسرائیلیات در نبوت از منابع یهود و نصارا
۱۶۷	ب) اسرائیلیات در نبوت از منابع اسلامی
۱۷۱	گفتار سوم: اسرائیلیات در فرجام‌شناسی (معاد)
۱۷۱	۱. فریب خدا در نجات از جهنم
۱۷۲	۲. شانه به شانه خدا در روز قیامت
۱۷۲	۳. ساق پای خدا در رستاخیز
۱۷۲	۴. جهنم و پای خدا
۱۷۳	۵. اعتراف پیامبران به خطا در قیامت
۱۷۴	۶. عجز انبیا از شفاعت

فصل سوم: اسرائیلیات در قصص

۱۸۱	مفهوم‌شناسی اسرائیلیات در قصص
۱۸۱	۱. معنای قصه
۱۸۶	۲. قصه‌گویی از منظر روایات
۱۸۸	۳. جایگاه قصه در ترویج اسرائیلیات
۱۸۹	۴. اسرائیلیات و قصه‌های قرآنی
۱۹۳	گفتار اول: «اسرائیلیات» درباره حضرت آدم و حوا
۱۹۳	۱. خلقت حضرت آدم علیه السلام
۱۹۷	منشأ این مجعولات
۱۹۸	۲. نحوه آفرینش زن (حوا)
۲۰۲	ریشه‌یابی این مجعولات در تورات و افسانه‌های تاریخی
۲۰۳	۳. نحوه فریب آدم و حوا توسط ابلیس
۲۰۷	منشأ این خرافات
۲۱۰	۴. نسبت شرک به آدم و حوا
۲۱۴	۵. هابیل و قابیل
۲۱۹	گفتار دوم: اسرائیلیات درباره حضرت نوح علیه السلام
۲۱۹	۱. تهمت نامشروع بودن فرزند نوح علیه السلام
۲۲۳	رد پای «اسرائیلیات»: گستران
۲۲۴	تفسیر صحیح آیه: ﴿إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ﴾
۲۲۵	۲. مشخصات جزئی کشتی نوح
۲۲۷	منشأ این روایات
۲۲۸	۳. نحوه ورود شیطان به کشتی!

۲۲۹	۴. خلقت خارق‌العاده برخی از حیوان‌ها از یکدیگر در کشتی!
۲۳۲	۵. طواف کشتی نوح به دور کعبه!
۲۳۳	۶. نفرین نوح به فرزندانش!
۲۳۷	منشأ اصلی این روایات
۲۴۱	گفتار سوم: اسرائیلیات درباره حضرت ابراهیم علیه السلام
۲۴۱	۱. نسبت دروغ‌های سه‌گانه به ابراهیم علیه السلام
۲۴۶	منشأ این خرافه در داستان ابراهیم علیه السلام و ساره
۲۴۸	۲. اسرائیلیات در داستان ذبیح
۲۵۱	الف) ادله قرآنی
۲۵۲	ب) ادله روایی
۲۵۳	ج) ادله تاریخی
۲۵۴	د) منشأ روایات اسحاق ذبیح، در تورات
۲۵۵	۳. سنت ختان
۲۵۹	گفتار چهارم: اسرائیلیات درباره حضرت یوسف علیه السلام
۲۵۹	۱. نمونه‌هایی از «اسرائیلیات» در مورد حضرت یوسف علیه السلام
۲۶۲	۲. تحلیل و بررسی
۲۶۸	۳. نقد و بررسی
۲۷۱	گفتار پنجم: اسرائیلیات درباره حضرت ایوب علیه السلام
۲۷۱	۱. داستان افسانه‌ای بیماری ایوب
۲۷۵	الف) تعارض این روایات با سیاق آیات قرآن
۲۷۷	ب) تعارض این روایات با مبانی اعتقادی
۲۸۰	دیدگاه امام کاظم و امام صادق علیهما السلام درباره حضرت ایوب
۲۸۱	منشأ این خرافات
۲۸۳	ابهام‌زدایی از آیه
۲۸۵	۲. داستان افسانه‌ای ملخ‌های طلانی
۲۸۷	نقد و بررسی این روایات
۲۹۱	گفتار ششم: اسرائیلیات درباره حضرت موسی علیه السلام
۲۹۱	۱. تقاضای رؤیت خدا
۲۹۶	نظر برخی از عالمان صاحب‌فن درباره این روایات
۲۹۸	۲. داستان مسابقه سنگ و موسی علیه السلام
۳۰۲	۳. سیلی زدن موسی علیه السلام به چشم ملک الموت علیه السلام
۳۰۴	۴. افسانه عوج بن عناق
۳۰۶	منشأ این روایات

- ۳۰۸ ۵. قلم الواح موسی علیه السلام
- ۳۱۰ ۶. پشیمانی موسی علیه السلام از مصاحبت با خضر
- ۳۱۱ ۷. عصای موسی علیه السلام
- ۳۱۳ گفتار هفتم: اسرائیلیات درباره حضرت داوود علیه السلام
- ۳۱۴ ۱. افسانه خرافاتی حضرت داوود علیه السلام و زن اوریا
- ۳۱۷ ۲. قضاوت نادرست داوود
- ۳۱۷ ۳. نوشته شدن گناه بر کف دست
- ۳۲۰ الف) تضاد با اصل عصمت انبیا
- ۳۲۱ ب) تضاد با مبانی اعتقادی
- ۳۲۳ گفتار هشتم: اسرائیلیات درباره حضرت سلیمان علیه السلام
- ۳۲۳ ۱. آزمایش سلیمان «انگشتر سلیمان»
- ۳۳۱ ۲. داستان خرافاتی سلیمان علیه السلام در تورات خرافاتی
- ۳۳۵ ۳. داستان پی کردن سب‌ها بر دست سلیمان علیه السلام
- ۳۳۹ ۴. داستان سلیمان علیه السلام و ملکه سبا
- ۳۴۱ ۵. هدیه ملکه سبا برای سلیمان
- ۳۴۷ گفتار نهم: اسرائیلیات درباره حضرت عیسی علیه السلام
- ۳۴۷ ۱. ماجرای ضربه شیطان بر پهلوی فرزندان آدم
- ۳۴۸ اسرائیلی بودن این روایات از دیدگاه محققان
- ۳۵۳ ۲. سجده حضرت یحیی علیه السلام بر مسیح علیه السلام
- ۳۵۳ منشأ اصلی این روایت
- ۳۵۷ گفتار دهم: اسرائیلیات درباره حضرت محمد صلی الله علیه و آله
- ۳۵۷ ۱. ازدواج با زینب
- ۳۵۹ ۲. نسیان پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۳۶۲ ۳. گمانه‌رؤیایی بودن وحی
- ۳۶۵ ۴. شعرا، مبعوض پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۳۶۸ ۵. تقلد شناخت خدیجه بر شناخت پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۳۶۹ ۶. پیغمبر و نماز بدون طهارت
- ۳۷۱ ۷. افسانه غرانیق
- ۳۷۸ ۸. افسون‌زدگی پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۳۸۲ ۹. شکافتن سینه پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۳۸۴ الف) اختلاف این روایات از نظر زمان
- ۳۸۵ ب) اختلاف این روایات از نظر مکان
- ۳۸۵ ج) منافات این روایات با عصمت

- ۳۸۷ (د) منشأ این افسانه خرافی
 ۳۸۸ (ه) معنای صحیح شرح صدر

فصل چهارم: برخورد با اسرائیلیات

- ۳۹۳ گفتار اول: موضع گیری ائمه اطهار علیهم السلام
 ۳۹۴ ۱. موضع گیری حضرت علی علیه السلام
 ۳۹۶ ۲. موضع گیری امام حسن مجتبی علیه السلام
 ۳۹۶ ۳. موضع گیری امام حسین علیه السلام
 ۳۹۷ ۴. موضع گیری امام زین العابدین علیه السلام
 ۳۹۸ ۵. موضع گیری امام باقر علیه السلام
 ۳۹۹ ۶. موضع گیری امام صادق علیه السلام
 ۴۰۱ ۷. موضع گیری امام موسی بن جعفر علیه السلام
 ۴۰۲ ۸. موضع گیری امام رضا علیه السلام
 ۴۰۴ ۹. موضع گیری امام جواد علیه السلام
 ۴۰۵ ۱۰. موضع گیری امام علی نقی علیه السلام
 ۴۰۶ ۱۱. موضع گیری امام حسن علیه السلام
 ۴۰۷ گفتار دوم: برخورد برخی از مفسران
 ۴۰۹ ۱. برخورد برخی از مفسران اهل تشیع با اسرائیلیات
 ۴۰۹ الف) تفسیر مجمع البیان
 ۴۰۹ ب) تفسیر صافی
 ۴۱۰ ج) تفسیر منهج الصادقین
 ۴۱۱ د) تفسیر عیاشی
 ۴۱۲ ه) تفسیر تیان
 ۴۱۳ و) تفسیر المیزان
 ۴۱۵ ز) تفسیر ابوالفتح رازی
 ۴۱۶ ۲. برخورد برخی از تفاسیر اهل تسنن با اسرائیلیات
 ۴۱۶ الف) تفسیر سدی (ابو محمد اسماعیل بن عبدالرحمن السدی الکبیر - ۱۲۸ هـ ق)
 ۴۱۹ ب) تفسیر غرائب القرآن و رغائب الفرقان، (معروف به تفسیر نیشابوری - م ۷۲۸ هـ)
 ۴۲۰ ج) تفسیر الجامع لأحكام القرآن
 ۴۲۲ د) تفسیر انوار التنزیل و اسرار التأویل معروف به تفسیر بیضاوی
 ۴۲۳ ه) جامع البیان فی تفسیر القرآن (معروف به تفسیر طبری)
 ۴۲۴ و) روح المعانی فی تفسیر القرآن العظیم والسبع المثانی
 ۴۲۷ ز) تفسیر القرآن العظیم (معروف به تفسیر ابن کثیر)
 ۴۲۹ ح) تفسیر مفاتیح الغیب (تفسیر کبیر)

ط	تفسیر الذرّ المثور.....	۴۳۰
ی	تفسیر الکشاف عن حقائق التنزیل وعیون الاقاویل فی وجوه التأویل.....	۴۳۱
ک	معالم التنزیل فی تفسیر القرآن (معروف به تفسیر بغوی).....	۴۳۳
ل	تفسیر لباب التأویل فی معانی التنزیل (معروف به تفسیر خازن).....	۴۳۳
م	تفسیر المنار (تفسیر القرآن الحکیم).....	۴۳۴
	نتیجه‌گیری.....	۴۳۷
۱.	سنخ‌شناسی اسرائیلیات.....	۴۳۷
۲.	جمع‌بندی نهایی.....	۴۳۹
	کتابنامه.....	۴۴۱

مقدمه

تحریف و بدعت در آموزه‌های دینی در طول تاریخ ضربات سهمگینی را بر پیکره دین و دین‌داری وارد کرده است. خاستگاه و ریشه بسیاری از اختلافات و گمراهی‌های بشر را می‌بایست در این امر جستجو کرد. در میان امت‌ها قوم بنی‌اسرائیل استاد تحریف و بدعت هستند و خداوند در آیات قرآنی بسیاری به این امر و شیوه‌های عمل آن پرداخته است. یهودیان پس از اسلام به سبب دشمنی شدید خود نسبت به اسلام و پیامبرش، به اشکال گوناگون دست به تحریف اسلام زدند و کوشیدند با «کعب الاحبار» ها عقاید اسلامی را تغییر دهند. فرصتی که در دوره‌های نخست به یهودیان از سوی دولت اسلامی وقت داده شد به آنان کمک کرد تا زمانی که ثبت و ضبط احادیث و روایات پیامبر ﷺ ممنوع بود در کمال آرامش به ترویج اسرائیلیات در جامعه اسلامی بپردازند و همه ابعاد فکری، فرهنگی، اقتصادی، عرفانی، رفتاری جامعه را به افکار پلشت خود آلوده سازند.

بی‌گمان شناسایی و جداسازی اسرائیلیات از اسلامیات به عنوان یک ضرورت بر کسی پوشیده نیست؛ اما به دلایل و اسباب گوناگون چنان سره و ناسره در هم آمیخته که برای بسیاری از عالمان جدایی آنان شدنی نیست. در این میان تنها برخی از عالمان متخصص با بهره‌گیری از دانش‌های گوناگون و تسلط بر روح قرآن و اسلام و عرضه مجموعه روایات در چارچوب معیارها و ملاک‌های علمی، قدرت تفکیک را یافته‌اند که البته گاه برخی از این اسرائیلیات هم‌چنان از چشم تیزبین آنان نیز خارج می‌شود و در قالب اسلامیات به جامعه ارایه سازند.

کتاب قیم و ارزشمند «اسرائیلیات، تخریب‌ها و تحریف‌های یهود» نوشته محقق ارجمند جناب «حجة الاسلام والمسلمین آقای سیف‌الله مدیر» تلاشی درخور تقدیر در این زمینه است تا با «کشف اسرائیلیات از اسلامیات» زمینه‌های انحراف در فهم مردم از دین را بگیرد و مطالب خرافی را از دامن پاک اسلام و اسلامیات بزداید.

این گونه تلاش‌ها و پژوهش‌ها کمک می‌کند تا در بازخوانی منابع با درنگ بیش‌تری وارد شویم و امکان نفوذ و رسوخ اسرائیلیات در اسلامیات را بگیریم و اجازه ندهیم تا دوباره این گونه منابع تحریفی به عنوان منابع نظریه‌پردازی در جامعه اسلامی به کار گرفته شود، به‌ویژه آن که امروز به سبب تجدید حیات اسلام و بازگشت به اسلام به عنوان «فلسفه و سبک زندگی»، گرایش به منابع معتبر بیش از پیش به چشم می‌خورد. «تفکیک اسلامیات از اسرائیلیات» به محققان این امکان را می‌دهد تا به دور از هرگونه اختلاط حق و باطل بتوانند نظرات ناب اسلام اصیل را در چارچوب فلسفه و سبک زندگی استنباط و به جامعه اسلامی و جهانی ارائه و عرضه دارند.

آیت‌الله علی‌رضا اعرافی